

EU:n uusi pakkaus- ja pakkausjäteasetus (PPWR)

KiSu-kahvit:

Kiertotalouden sääntely nyt – osa 1
26.9.2024

Tarja-Riitta Blauberg
Ympäristöneuvos
Ympäristöministeriö

EU:n uusi pakkaus- ja pakkausjäteasetus

- Komissio antoi ehdotuksen 30.11.2022
- **Hyväksytty alustavasti** EU:n neuvostossa ja parlamentissa
 - Kieliversioiden tarkastus käynnissä
 - Lopullinen hyväksyntä vielä parlamentissa ja ministerineuvostossa, todennäköisesti loka-marraskuussa 2024
 - Tulee sovellettavaksi 18 kk voimaan tulon jälkeen (~arviolta kesällä 2026)

Keskeiset muutokset pakkauksia ja pakkausjätteitä koskevassa sääntelyssä

- Tuotekohtaiset kestävyys- ja merkintävaatimukset
 - Huolta aiheuttavat aineet, ruokakontaktipakkausten PFAS rajoitukset, raskasmetallit (5 art)
 - Kierrätettävyys (6 art), kierrätetyn muovin pitoisuusvaatimus (7 art), kompostoitavuusvaatimus (9 art)
 - Pakkauksen minimointi (10 art)
 - Uudelleenkäytettävyyden vaatimukset (11 ja 25 art) + uudelleenkäytön tavoitteet (29 art)
 - Lajittelua ja uudelleenkäyttöä helpottavat merkinnät
 - **Vaatimustenmukaisuuden osoittaminen ja sen dokumentointi,**
 - > säilytettävä dokumentit 5 v. (kertakäyttöpakkaus) / 10 v. (uudelleenkäytettävä)
- Yksityiskohtainen raportointi

Pakkausjätteen määrän vähentäminen ja uudelleenkäytön edistäminen

PPWR tavoite 1: pakkausjätteen määrän vähentäminen

- Vähentämistavoitteet
 - 5 % vähemmän **pakkausjätettä** henkeä kohti vuonna 2030 (=14 % vähemmän kuin vuonna 2022), 10 % 2035 ja 15 % 2040 verrattuna vuoden 2018 tasoon
 - **muovikassit** max 40 kpl / asukas 2025 (art 34)
 - 7 v. kuluttua tavoitteiden uudelleentarkastelu
- Pakkausjätteen määrän ja roskaantumisen vähentämissuunnitelma
- Tyhjän tilan osuus ryhmä- ja kuljetuspakkauksissa korkeintaan 50 % 2030 alkaen
- Jäsenvaltioiden on kannustettava ravintoloita jne. tarjoamaan asiakkaitaan, jos saatavilla, hanavettä ilmaiseksi tai alhaista maksua vastaan
- Tiettyjen kertakäyttöisten pakkausten käytön rajoittaminen

Uudelleenkäyttötavoitteet (1/2)

Kuljetuspakkaukset (Art 29.1-4)

- Tavoitteet vuodelle 2030 sitovia ja vuodelle 2040 suuntaa-antavia (pyrkimyksiä)
 - Vaatimus kohdistuu talouden toimijoihin, jotka käyttävät kuljetuspakkauksia
- 1) kuljetuspakkaukset EU-alueella** (ml. etämyynti): uudelleenkäyttötavoite (lkm) 40 % 2030, 70 % pyrkimys 2040
 - kuormalavat, kokoontaitettavat muovilaatit, laatit, pakkausaluat, muovilaatit, IBC-pakkaukset, sangot, tynnyrit tai kanisterit, lavahuput, lavansidontanauhat
 - 2) kuljetuspakkaukset eri toimipaikkojen välillä tai sidosyriysten välillä EU:ssa:** uudelleenkäyttötavoite 100 % (tulossa kutistekalvoja koskeva poikkeus)
 - 3) kuljetuspakkaukset saman maan taloudellisten toimijoiden välillä:** uudelleenkäyttötavoite 100 % (tulossa kutistekalvoja koskeva poikkeus)
- Kohtien 1-3 kuljetuspakkausten uudelleenkäyttötavoitteet eivät koske: vaarallisten aineiden kuljetuspakkauksia, suurten koneiden, laitteiden tai hyödykkeiden räätälöityjä pakkauksia, joustavasta materiaalista valmistettuja elintarvikekontaktipakkauksia eikä kartonkilaatikoita.

Uudelleenkäyttötavoitteet (2/2)

Ryhmä- ja juomapakkaukset (Art 29.5-12)

- Laatikot, joita käytetään **ryhmäpakkauksina** kuluttajapakkauksen ulkopuolella (pl. kartonkilaatikot): 10 % 2030, 25 % pyrkimys 2040 (lkm)
- **Alkoholillisten ja alkoholittomien juomien pakkaukset:** 10 % 2030, 40 % pyrkimys 2040 (lkm tai tilavuus), vaatimus kohdistuu lopulliseen jakelijaan (esim. kauppa ja ravintolat)
 - pl. erittäin helposti pilaantuvat juomat, maito, maitotuotteet ja vastaavat kasvismaitotuotteet, viinit ja viinituotteet sekä väkevät alkoholijuomat.
 - Komission on laadittava ohje 2 v. kuluessa soveltamisalaan kuuluvista juomista ja poikkeuksista.
 - Vaatimus ei koske alle 100 m² myyntipinta-alan kauppvoja.
 - Jäsenmaat voivat jättää vaatimuksen ulkopuolelle alle 2000 asukkaan saaret, harvaan asutut kunnat (alle 54 asukasta/km², pl. taajamat, joissa enemmän kuin 5000 asukasta).
 - Kauppojen voidaan sallia muodostaa korkeintaan 5 jäsenen yhteenliittymiä (pooleja) tavoitteiden saavuttamiseksi, poolien markkinaosuus ei saa ylittää 40 %

Poikkeukset uudelleenkäyttötavoitteista (Art 29.13 ja 14)

- alle 1000 kg pakkauksia vuodessa markkinoille saattava
- mikroyritys (alle 10 työntekijää)
- Jäsenmaat voivat sallia poikkeuksen tavoitteista taloudellisille toimijoille 5 v määräajaksi kerrallaan, mikäli
 - a. jäsenvaltion pakkausjätteiden kierrätysasteet eri pakkausmateriaaleille ylittävät 5 %-yksiköllä vuoden 2025 tavoitteet ja on odotettavissa, että myös 2030 tavoitteet ylittyvät 5 %-yksiköllä
 - b. jäsenmaa on saavuttamassa jätteen syntymisen ehkäisemistä koskevat tavoitteet (vuoteen 2028 mennessä 3 % vähemmän 2018 verrattuna) sekä
 - c. ko. toimijat ovat hyväksyneet jätteen synnyn ehkäisemistä koskevan suunnitelman.
- Komissio tarkastelee tavoitteita uudelleen 2034

Kielletyt pakkaukset 2030 alkaen

Art 25, liite V

- Myyntipisteessä käytettävät kertakäyttöiset muoviset ryhmäpakkaukset (kiristekalvot)
 - Tuoreiden jalostamattomien hedelmien ja vihannesten kertakäyttöiset muovipakkaukset (< 1,5 kg) tietyin poikkeuksin
 - Kertakäyttöiset muovipakkaukset ravintola-alan omassa tarjoilussa
 - Hotellien pienet kertakäyttöiset kosmetiikkapakkaukset
 - Erittäin ohuet muovikassit
-
- Komission ohjeet 2 v. kuluttua kielletyistä pakkauksista ja kieltojen poikkeuksista
 - 7 v. kuluttua rajoitusten uudelleenarviointi

Horeca-sektorin take a way pakkaukset

Art 32 ja 33

- 2 v. kuluttua asiakkailta tulee olla mahdollisuus ostaa take a way tuotteet omiin astioihinsa samalla tai alemmalla hinnalla. Jakelijan on selvästi informoitava asiakkaita tästä mahdollisuudesta.
- 3 v. kuluttua velvoite tarjota asiakkaille mahdollisuus ostaa take a way juomat ja ruoat uudelleenkäytettävissä astioissa. Uudelleenkäytettävät pakkaukset eivät saa olla kalliimpia tai vähemmän houkuttelevia. Jakelijan on selvästi informoitava kuluttajia tästä mahdollisuudesta.
 - Toimijoiden tulee pyrkiä tarjoamaan 10 % tuotteista uudelleenkäytettävissä pakkauksissa 2030 mennessä
 - Jäsenvaltio voi asettaa korkeampia tavoitteita
 - Ei koske mikroyrityksiä

Kauppan uudelleentäyttöpisteet

Art 28

- Jakelijan, jonka myyntipinta-ala on yli 400 m², pitää pyrkiä varaamaan 10 % myyntipinta-alastaan elintarvikkeiden ja muiden tuotteiden uudelleentäyttöpisteille 2030 alkaen
- Uudelleentäyttöä tarjoavan on ilmoitettava loppukäyttäjille:
 - Minkä tyyppisiä astioita voidaan käyttää (kauppa voi kieltäytyä täyttämästä, jos astia ei täytä vaatimuksia)
 - Hygieniavaatimukset
 - Loppukäyttäjän vastuu terveyden ja turvallisuuden varmistamisessa
 - Kauppa ei ole vastuussa hygieniaan tai elintarviketurvallisuuteen liittyvistä ongelmista, joita voi syntyä loppukäyttäjän pakkausten käytöstä

Kierrätyksen edistäminen

PPWR tavoite 2: Kierrätyksen edistäminen

- Kierrätystavoitteet (Art 53)
- Erilliskeräystavoitteet (jäsenvaltio asettaa) (Art 49)
- Kaikkien pakkausten oltava kierrätettäviä
 - 70 % v:sta 2030 ja 80 % v:sta 2038
 - Komission säädös kierrätettävyyden suunnittelun kriteereistä (yht. 22 pakkausluokkaa, muoville 13)
 - Kierrätyskelpoisten polttaminen ei sallittua
 - 2035 alkaen oltava laajamittaisesti kierrätettäviä
- Sekajätteen mahd. lajittelu ennen polttoa (Art 48.7)
- Muovipakkauksille kierrätetyn muovin käyttövelvoite

Kierrätystavoitteet

Pakkauslaji	2022 (%) toteuma	2025 (%)	2030 (%)
Muovi	31	50	55
Puu *)	20	25	30
Fe	67	70	80
Al	87	50	60
Lasi	94	70	75
Paperi ja kartonki	99	75	85
Kaikki yhteensä	60	65	70

*) Jäsenvaltio voi ottaa puupakkausten kierrätysasteen laskelmissa huomioon uudelleenkäyttöä varten korjattujen puupakkausten määrät (art 54.2)

Pantillinen palautusjärjestelmä

Art 50

- Alle 3 litran kertakäyttöiset muoviset pullot ja metalliset juomapakkaukset, pl. viini ja viinituotteet, vahvat alkoholit sekä maito ja maitotuotteet
- Erilliskeräystavoite 90 % vuoteen 2029 mennessä
- Panttijärjestelmästä voidaan poiketa, jos ko. juomapakkausten erilliskeräysaste on yli 80 % vuonna 2026 ja jäsenmaa voi osoittaa, että 90 % erilliskeräysaste tullaan saavuttamaan
- Liitteen X vaatimukset: rajakauppaa käyvien maiden on varmistettava, että pantti - ja palautusjärjestelmät mahdollistavat muiden jäsenvaltioiden DRS-järjestelmien pakkausten keräämisen nimetyissä keräyspisteissä, ja niiden on lisäksi pyrittävä mahdollistamaan pantin palauttaminen, joka on peritty pakkauksia ostettaessa.

Pakkausten tuottajavastuu

Pakkausten tuottajavastuu

Art 45-47

- Tuottajan määritelmä
- WFD:ssä asetettujen vaatimusten lisäksi vastattava seuraavista kustannuksista:
 - pakkausjäteastioihin laitettavat lajittelua helpottavat merkinnät
 - vaaditut sekajätteen koostumus selvitykset
 - tietty osuus määrärahoista osoitettava jätteen synnyn vähentämistä ja ehkäisemistä koskeviin toimiin (tuottajavastuu ja panttijärjestelmät) (art. 51)
- Raportointi: 13 pakkausluokkaa, joista 6 muovia
 - Kevennetty raportointi alle 10 t/v pakkauksia markkinoille saattaville (art. 44.9)
- Jakelijan varmistettava, että pakkauksen tuottaja on tuottajarekisterissä (art 19.2)
- Verkkoalustojen (huolintapalvelujen tarjoaja) on varmistettava kauttaan myyviltä tuottajilta tiedot (ja arvioitava tietojen luotettavuus) etämyyjän rekisteröitymisestä tuottajarekisteriin ja tuottajavastuun hoitamisesta siinä jäsenvaltiossa, johon myy tuotteitaan

Pakkausten tuottajan määritelmä

Pakkaustyyppi	Tuottaja
<ul style="list-style-type: none">• Kuljetuspakkaus• Palvelupakkaus, ml. uudelleenkäytettävä palvelupakkaus• Alkutuotannon pakkaus (viljelijäpakkaus)	<ul style="list-style-type: none">• Valmistaja• Maahantuoja• Ulkomainen etämyyjä, joka myy suoraan loppukäyttäjälle
Muut kuin yllä mainitut pakkaukset	<ul style="list-style-type: none">• Tuotteen pakkaaja• Pakatun tuotteen maahantuoja• Ulkomainen etämyyjä, joka myy suoraan loppukäyttäjälle
Pakatun tuotteen pakkaus	<ul style="list-style-type: none">• Muu kuin yllä mainittu tuottaja, joka purkaa pakattuja tuotteita olematta loppukäyttäjä

Pakkauksia koskevia vaatimuksia

Kierrätetyn muovin pitoisuusvaatimus

Art 7

Pakkaustyyppi	2030 (%)	2040 (%)
Kontaktimateriaalipakkaukset, PET (pl. juomapullot)	30	50
Kontaktimateriaalipakkaukset , muut kuin PET (pl. juomapullot)	10	25
Kertakäyttöiset muoviset juomapullot	30	65
Muut muovipakkaukset kuin em.	35	65

- kierrätetty muovi kulutuksen jälkeistä muovia
- tietyin poikkeuksin, mm. kompostoituvat, vaarallisten aineiden pakkaukset, lääkinnälliset, muoviosat, joiden osuus alle 5 % kokonaispainosta
- Komissiolta täytäntöönpanosäädös laskentamenetelmästä ja todentamisesta

Biopohjaiset muovit

Art 8

- Määritelmä (art. 3.49):
 - 'biopohjaisella muovilla' muovia, joka on valmistettu biologisista resursseista, kuten biomassaraaka-aineesta, orgaanisesta jätteestä tai sivutuotteista; riippumatta siitä, onko se biohajoavaa vai ei-biohajoavaa
- Komission arvioitava 3 vuoden kuluessa biopohjaisten materiaalien teknologian kehitystä ja ympäristötehokkuutta ottaen huomioon säädetyt kestävyyskriteerit
- Komissio tekee tarvittaessa lainsäädäntöehdotuksen
 - kestävyysvaatimukset biopohjaisten aineiden käytölle muovipakkauksissa
 - tavoitteet biopohjaisten muovien käytölle muovipakkauksissa
 - mahdollisuus korvata biopohjaisella muovilla kierrätettyä muovia, jos elintarvikekontaktiin soveltuvaa kierrätettyä muovia ei riittävästi saatavilla

Kompostoituvat pakkaukset

Art 9

- Teepussien sekä hedelmien ja vihannesten tarrojen on oltava kompostoituvia laitosoosuhteissa (tai kotikompostissa, jos jäsenvaltio edellyttää) 3 v. kuluttua
- Jäsenmaat voivat edellyttää kompostoitavuutta myös erittäin kevyiltä ja kevyiltä muovikasseilta, kahvikapsuleilta ja muilta pakkauksilta, joilta jäsenmaa on edellyttänyt kompostoitavuutta ennen asetuksen soveltamista ja jos ne soveltuvat biojätteiden keräykseen.
- Muiden biohajoavien pakkausten on oltava materiaalikierrätykseen sopivia viim. 3 v. kuluttua.
- 12 kk kuluessa komission standardointipyyntö laitos- ja kotikompostissa kompostoituvista pakkauksista.

Kielletyt ja huolta aiheuttavat aineet

Art 5

- Komission pitää seurata huolta aiheuttavia aineita pakkauksissa ja tarvittaessa ryhtyä tarpeellisiin toimiin. Laadittava 2026 loppuun mennessä raportti ECHAN kanssa
- Jäsenmaa voi pyytää komissiota rajoittamaan huolta aiheuttavia aineita muiden kuin kemikaaliturvallisuuden perusteella, jos ne haittaavat uudelleenkäyttöä ja kierrätystä
- 18 kk kuluttua elintarvikekontaktipakkauksia ei saa asettaa markkinoille, jos ne sisältävät PFAS aineita tietyn asetuksessa säädetyn raja-arvon yli
- Pb, Cr-6, Cd, Hg yhteispitoisuus ei saa ylittää 100 mg/kg, -> deleg. säädöksellä raja-arvojen muuttaminen

Pakkausten ja jätteastioiden merkinnät

Art 12 ja 13

- 3,5 v. merkintä pakkauksen koostumuksesta helpottamaan lajittelua, piktogrammi, ei koske kuljetuspakkauksia (pl. etämyynti) eikä panttijärjestelmää
- 3,5 v kuluttua vastaava piktogrammi jätteastioihin
- 4 v. uudelleenkäytettäviin merkintä uudelleenkäytettävyydestä, lisätiedot järjestelmästä ym. QR koodilla (pl. avoimen kierron järjestelmä, jolla ei järjestelmän haltijaa)
- Biopohjaisen materiaalin ja kierrätetyn muovin sisällön merkinnästä täytäntöönpanosäädös
- Huolta aiheuttavat aineet merkittävä 2030 alkaen avoimella digitaalisella teknologialla
- 2 v. kuluttua tuottajavastuujärjestelmään kuuluvat pakkaukset merkittävä QR-koodilla tai digitaalisella merkinnällä

Ympäristöä säästävät julkiset hankinnat (Art 63)

- 5 vuoden kuluttua komission laadittava täytäntöönpanosäädös julkisten hankintojen pakkauksia koskeviksi minimivaatimuksiksi silloin kun pakkaukset tai pakatut tuotteet muodostavat vähintään 30 % hankinnan arvosta
- Sovelletaan 12 kk kuluttua täytäntöönpanosäädöksen voimaan tulosta

Kiitos paljon mielenkiinnosta!

tarja-riitta.blauberg@gov.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Aleksanterinkatu 7, Helsinki | PL 35, FI-00023 Valtioneuvosto | ym.fi

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the
Environment